

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 121/21
2.9.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радмиле Радић председника већа, Иване Марковић Радојевић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, које заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, Гимназијска улица бр.7, против туженог АА из ..., улица ... бр. ..., чији је пуномоћник Милорад Јовишевић, адвокат из Панчева, улица Змај Јове Јовановића бр. 5в, ради накнаде штете, вредност предмета спора 4.324.469,90 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 1246/18 од 19.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 2.9.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П 1246/18 од 19.10.2020. године у ставу другом изреке пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у делу става првог изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 1246/18 од 19.10.2020. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 107.625,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности, па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака решења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 1246/18 од 19.10.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта за агро-економску годину 2015/2016. годину исплати износ од 8.418,00 евра са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати почев од 10.9.2020. године (дана вештачења) до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као

и да исплати трошкове парничног поступка у износу од 46.747,50 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева за исплату преко досуђеног а до траженог износа од 36.570,57 евра, са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати, почев од дана подношења тужбе, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као неоснован.

Против наведене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је, како произлази из жалбених навода, у делу става првог изреке, којим је одлучено о трошковима парничног поступка и у ставу другом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом чл. 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана у погледу одлуке о главној ствари из става другог изреке побијане пресуде, док је жалба тужиоца основана у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, садржане у ставу првом изреке побијане пресуде.

У спроведеном поступку, првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, нити било коју другу повреду која је била или је могла бити од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Приликом доношења побијане пресуде, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 на коју тужилац неосновано указује жалбом. Насупрот жалбеним наводима, изрека првостепене пресуде не противречи њеним разлозима, а у пресуди су наведени јасни и међусобно сагласни разлози о свим одлучним чињеницама те иста нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је пољопривредник који је обрађивао државно пољопривредно земљиште у току агро-економске 2014/2015 године по основу расписане лицитације. Током 2015. године, тужени је очекивао да се поново распише лицитација за издавање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, па се више пута распитивао, као и други пољопривредници који су били заинтересовани за коришћење државног земљишта, због чега се не спроводи лицитација. У Општини Алибунар им је саопштено од стране председника и чланова Комисије за спровођење поступка и давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, да се чека нешто из Министарства пољопривреде, али како то није стигло, речено им је да могу да улазе у посед земљишта које су обрађивали и претходне године по основу закупа, а накнадно ће се то формално регулисати, односно накнадно ће се склопити уговори о закупу и утврдити реална просечна цена закупнине. Тужени није могао да уђе у посед државног пољопривредног земљишта које је користио претходне године по основу закупа, јер је други пољопривредник већ ступио у посед тог земљишта, али је зато ступио у посед државног земљишта које је ближе Новом Селу, с обзиром на то да добро познаје атар и имао је сазнања које је земљиште државно, тако да је ушао у посед и те године користио око 43 ха државног пољопривредног земљишта. На овој површини је посејао по пола културу кукуруза и

сунцокрета. Тужилац је пријавио улазак у посед државног земљишта пољочуварима и накнадно по основу Записника пољочувара је обављен инспекцијски надзор, те је тужени био позван да потпише тај записник. Од њега је тражено да плати на име цене закупа око 900 еура по хектару, што је била изузетно велика закупнина за туженог који није могао да прихвати те из тог разлога одбио да потпише понуђено Вансудско поравнање. Међутим, када је чуо да је држава послала комбајне Алмекса да скидају плодове са државног земљишта које је он обрађивао, морао да је да потпише Изјаву којом прихвата уплату износа закупа у износу од 36.570,57 еура и да ту изјаву овери код Јавног бележника јер није имао другог избора, био је принуђен на такав потез јер није смео да остане без плодова са обрађене површине, с обзиром на то да се много задужио за вредност уложеног репроматеријала. Након тога, тужени је скинуо плодове са овог државног земљишта. Тужени је сагласан да плати закупнину, али не у понуђеном износу, јер је чуо да у другим општинама пољопривредници који су користили државно пољопривредно земљиште су плаћали закупнину у износу од 130 до 150 еура по хектару, која је нека просечна, реална цена за закуп земљишта. Одељење Пољопривредне инспекције Министарства пољопривреде и заштите животне средине је сачинило Записник о инспекторском надзору дана 12.07.2016. године у Општинској управи Општине Алибунар, чији је предмет била контрола правног основа за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини на територији Општине Алибунар од стране туженог. Утврђено је да је прикључен записник пољочуварске службе бр. 23/2016 од 05.04.2016. године којим је тужени пријавио коришћење катастарских парцела бр. ... и ... К.О. ... укупне површине 43,8941 ха, које су у државној својини. а на којима је тужени посејао сунцокрет и кукуруз. Такође је узета изјава од надзираног субјекта, овде туженог, који је изјавио да нема закључен Уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини са Министарством пољопривреде и заштите животне средине, да се пријавио пољочуварској служби да би склопио вансудско поравнање у вези исплате закупнине, те да је упознат са Закључком Владе РС. Тужени је изјавио да је спреман да у потпуности исплати дуговање по основу коришћења наведених парцела и да никог није ометао у коришћењу овог земљишта јер није било легалног закупца, све у складу са добром пољопривредном праксом у складу са законом. Заменик председника Комисије за спровођење поступка и давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини Општине Алибунар је потврдио да је изјава туженог тачна и да за Општину Алибунар није одржана ни једна лицитација и да није закључен ни један Уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини, на основу јавног надметања. Комисија за спровођење поступка и давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини је била упозната са Закључком Владе РС од 11.03.2016. године и са препоруком да сви пољопривредници који користе земљиште без правног основа до 30.04.2016. године врше уплату износа од 191,40 еура по хектару, а као услов је било потребно да ту препоруку претходно усвоји локална самоуправа да би се након тога склопила вансудска поравнања са пољопривредницима. Локални органи самоуправе Општине Алибунар нису обавестили председника Комисије да су усвојили ту препоруку Владе што је требало да се уради до 30.04.2016.године, па како је у међувремену Закон о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту ступио на снагу 07.01.2016. године, Комисија за спровођење поступка и давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини је на седници дана 19.08.2016. донела Закључак о угврђивању висине накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини без правног основа, настале након 07.01.2016. године и одредила износ од 831,45 евра по хектару што представља

троструки износ највише просечне постигнуте цене по хектару на територији округа, на којој се налази пољопривредно земљиште које се користи без правног основа. На предлог Министарства пољопривреде и заштите животне средине Влада РС је дана 11.03.2016. донела Закључак којим се у тачки 1 препоручује надлежним органима јединица локалне самоуправе да размотре могућност да пољопривредници који користе пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, изузетно у агроекономској 2015/2016 години, пријаве надлежном органу површину пољопривредног земљишта у државној својини коју користе без правног основа до 01.05.2016. године и истовремено плате накнаду за коришћење тог земљишта. Под тачком 2 овог Закључка, препоручено је да се накнада плаћа по основу вансудских поравнања у износу просечне цене закупа на територији РС односно на територији АПВ ако се земљиште налази на територији Аутономне покрајине, Под тачком 3 је констатовао да се закључак доставља Министарству пољопривреде и заштите животне средине који ће по један примерак закључка доставити јединицама локалне самоуправе и Министарству финансија. Накнадно је Министарство пољопривреде и заштите животне средине издало Обавештење од 08.04.2016. године, да се према евиденцији Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Управе за пољопривредно земљиште, просечна цена закупа на територији Републике Србије (централна Србија) износи 140,74 евра односно просечна цене закупа на територији Аутономне покрајине Војводине износи 191,40 евра. Тужени је током агроекономске 2015/2016 године извршио обраду парцела бр. ... Код друма ..., њива 5 класе површине 63 а 62 квм и парцеле бр. ..., код друма ..., њива 5 класе површине 43 ха 34 а 79 квм које су уписане у листу непокретности бр.... К.О. .... Параметри који одређују почетну цену државног пољопривредног земљишта су начин коришћења земљишта односно категорија (њива, ливада, пашњаци баре и трска) и природне плодности земљишта (катастарска класа), док се висина (цена) закупа парцела добија на одржаваној лицитацији. У агроекономској 2015/2016 ове парцеле нису биле лицитиране. Почетна цена закупа за обе парцеле износи 191,40 еура по хектару, односно за обе парцеле 8.418,00 евра, односно у динарској противвредности 989.851,00 динара. Ово је просечна цена остварена у АП Војводини за 2015/2016 годину.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд закључио да тужени није у обавези да тужиоцу плати тражену накнаду за коришћење пољопривредног земљишта за агро-економску 2015/2016 годину у износу који премашује износ од 8.418,00 евра до траженог износа од 36.570,57 евра са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати почев од дана подношења тужбе до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Разлоге које је за своју одлуку, садржану у ставу другом изреке пресуде, дао првостепени суд у свему прихвата и овај суд, као другостепени, као јасне и довољне, па пресуду детаљно не образлаже на основу члана 396 став 2 ЗПП-а.

Неосновано се жалбом указује да је првостепени суд требало да примени одредбу чл. 62 ст. 5 Закона о пољопривредном земљишту, којом је прописано да ако правно односно физичко лице користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно супротно одредбама тог закона, дужно је да за коришћење тог земљишта плати троструки износ највише просечне постигнуте цене по хектару на територији округа на којој се налази пољопривредно земљиште, које се користи без правног основа, а што представља утужени износ.

Наиме, из свих утврђених чињеница произлази да је тужени у свему поступио савесно, у складу са Закључком Владе и Одлуком Општинског већа Општине Алибунар од 9.11.2016. године. Ово с обзиром на то да је најпре пријавио надлежној служби да користи пољопривредно земљиште у својини Републике Србије без правног основа, односно без закљученог уговора о закупу, након чега је био спреман да плати износ у висини просечног износа закупнине по једном хектару на територији АП Војводине. Стога следи закључак да се тужени не може сматрати лицем из цитиране законске одредбе. Осим тога, тужилац најпре није спровео одговарајући поступак за давање у закуп државног земљишта, а потом, када је Влада РС донела Закључак како би се ублажиле штетне последице таквог непоступања, није благовремено донео одлуку о прихватању тог закључка и понудио туженом закључење вансудског поравнања ради плаћања накнаде за коришћење земљишта у висини просечне закупнине, већ је то учинио по протеку рокова предвиђених Закључком Владе, те да би понудио туженом закључење вансудског поравнања, али не у висини предвиђеној Закључком Владе, већ у складу са чл.62 ст.5 Закона о пољопривредном земљишту.

Осим тога, одредбом члана 62 став 5 Закона о пољопривредном земљишту (“Службени гласник РС”, бр.62/06...112/15), важећем у време настанка спорног односа, је прописано да уколико лице не би извршило обавезу плаћања, јединица локалне самоуправе дужна је да скине усеве на основу акта свог надлежног органа, те да приходе које би остварила од скинутог усева по одбитку трошкова распореди 60% у буџет Републике Србије, а 40% у буџет јединице локалне самоуправе, према члану 71 истог закона, у складу са чим тужилац није поступио, па је очигледно да ни тужилац туженог није сматрао узурпатором државног земљишта. По становишту овог суда, нико се не може позивати на своје несавесно поступање и на основу њега захтевати какву корист.

На правилност побијане одлуке нису од утицаја ни приложене одлуке у другим чињеничним ситуацијама. Ово стога што судска пракса не представља извор права у Републици Србији. Сагласно одредби члана 145. став 2. Устава Републике Србије, судске одлуке се заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Суштински исто садржано је и у одредби члана 1. Закона о уређењу судова којом је прописано да судови суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Стога, раније донете одлуке у чињенично сличним, али не и идентичним ситуацијама, немају обавезујући значај у другим случајевима, пошто судска одлука зависи од околности сваког конкретног случаја које суд мора да утврди и има у виду, због дужности да у сваком конкретном случају индивидуализује износ накнаде, јер је индивидуализација у сваком конкретном случају неопходна, ради правилне примене материјалног права.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 390. ЗПП.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужиоца, али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те да су исти ирелевантни за другачију одлуку суда, а с обзиром на

напред изнето правно становиште, па нису предмет посебног образлагања, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП.

Основано се жалбом тужиоца побија одлука о трошковима парничног поступка садржана у делу става првог изреке ожалбене пресуде, па је ожалбено решење о трошковима поступка преиначено применом члана 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, те је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка, у границама постављеног захтева, у износу од укупно 107.625,00 динара, и то за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 11.250,00 динара, за заступање на пет одржаних рочишта износ од по 12.750,00 динара, за приступање на три неодржана рочишта износ од по 7.125,00 динара све одмерено према Адвокатској тарифи важећој у време доношења решења о трошковима, а сходно тужиочевом успеху у спору, са законском затезном каматом у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, с обзиром на то да је успео у поступку поводом овог правног лека у незнатном делу, односно у погледу одлуке о трошковима парничног поступка.

Са свега изложеног, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке, а на основу одредбе члана 165 став 1 у вези са чланом 153 ЗПП-а као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић